

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності **072 Фінанси, банківська справа та страхування**
за магістерською програмою професійного спрямування
Фінансовий та страховий менеджмент

на тему: **«Фінансове планування на підприємстві та напрямки його
удосконалення»**

Виконавець:

студентка факультету **ФБС**

Подорванова Валентина Валеріївна _____

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Лапіна Ірина Сергіївна _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасне фінансове планування є важливою складовою для компаній, як один із способів виживання в кризовому становищі. Пандемія коронавірусу, урядові заходи щодо її стримування та військове становище створили серйозні фінансові проблеми для компаній. Неможливо оцінити, скільки часу знадобиться для відновлення економічного життя, а для самих компаній це означає велику невизначеність фінансового планування.

Актуальність також обумовлена тим, що успіх бізнесу залежить від того, як працюють разом функції виробництва та розподілу. Фінансове планування - це координація та узгодження різних рішень компанії з урахуванням фінансових цілей та обмежень. Це сфера, де фінансовий менеджер повинен відігравати ключову роль. Особи та відділи втратять свої ролі в організації, якщо немає координації, тому що вони можуть переслідувати свої інтереси, які іноді йдуть на шкоду організаційним цілям. Для того, щоб компанія могла гнучко реагувати на зміни під час кризи та уникати просідання ліквідності, планування операційних фінансів має оновлюватися щодня. Необхідно пам'ятати, що діяльність усіх відділів має бути скоординована. Фінансове планування забезпечує координацію діяльності всіх відділів і відсутність марної витрати ресурсів чи зусиль, а кожен керівник зобов'язаний налагодити зв'язок із усіма можливостями свого та іншого відділів під час процесу планування.

Окремі методологічні, методичні й організаційні аспекти фінансового планування досліджуються українськими вченими В. Бабіченком, В. Беседіним, М. Білик, В. Борисовою, Г. Висоцьким, В. Корнєєвим, І. Полтьєвою, О. Терещенком, В. Тропіною, І. Хомою, М. Чумаченком, А. Чуписом, та ін., а також зарубіжними дослідниками, такими, як Р. Акофф, І. Ансофф, В. Бочаров, Р. Брейлі, І. Брігхем, Дж. Ван Хорн, Дж. Сігел, А. Тейлор, Дж. Фіннерті, Дж. Шим та ін.

Метою дослідження є розробка пропозицій щодо розвитку та забезпечення ефективності процесу фінансового планування підприємства на основі дослідження теоретичних та практичних засад процесу фінансового планування та бюджетування підприємства.

Завдання дослідження:

- визначити сутність та значення фінансового планування на підприємстві;
- вивчити види, методи і принципи бюджетування у системі фінансового планування на підприємстві;
- з'ясувати основні управлінські інструменти фінансового планування на підприємстві;
- розглянути загальну характеристику фінансово-господарської діяльності ТОВ «Елефант»;

- провести аналіз фінансового стану та фінансових результатів підприємства ТОВ «Елефант»;
- оцінити ефективність управління процесом фінансового планування ТОВ «Елефант»;
- визначити основні проблеми, пов'язані з забезпеченням ефективності процесу фінансового планування;
- запропонувати процес впровадження бюджетування для підвищення ефективності фінансового планування на підприємстві;
- сформулювати пропозиції для подальшого розвитку фінансового планування на ТОВ «Елефант» з урахуванням даних, отриманих в результаті аналізу.

Об'єкт дослідження є економічні процеси, що виникають при плануванні фінансової діяльності підприємств.

Предмет дослідження є теоретичні та практичні підходи, що відображають особливості ефективного фінансового планування малого підприємства.

Методи дослідження. Кваліфікаційна робота орієнтована на дослідження проблеми забезпечення ефективності процесу фінансового планування, надання рекомендацій щодо подальшого ефективного розвитку фінансового планування та контролю та вдосконалення методів і підходів для визначення найбільш вигідного і найменш ризикованого напрямку оптимізації фінансового планування.

У процесі дослідження застосовувалися такі загальні та конкретні наукові методи дослідження: структурно-логічний аналіз (при побудові структури роботи); аналіз, синтез, системна оцінка (при з'ясуванні понять); індукція; метод угруповань; метод економічного аналізу (при оцінці динаміки та структури основних показників діяльності підприємства); метод графічного аналізу (для кращого сприйняття основних показників діяльності підприємства); конкретизація тощо.

Інформаційна база дослідження складається з законодавчо-нормативної бази (Господарський Кодекс України, Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», Закон України «Про затвердження Положення (стандарт) бухгалтерського обліку», «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва» та ін.), даних Державної служби статистики України, наукових праць зарубіжних та вітчизняних економістів, а також балансового звіту, звіту про фінансові результати та проекту бюджету ТОВ «Елефант».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (61 найменування) та 24-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 115 сторінок. Основний зміст викладено на 116 сторінках. Робота містить 18 таблиць, 23 рисунка.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: Фінансова стратегія в забезпеченні ефективного розвитку підприємства // IV Міжнародна науково-практична конференція "Модернізація економіки: сучасні реалії, прогнозні сценарії та перспективи розвитку" на базі Херсонського національного технічного університету (м. Херсон, Україна), 2022.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи фінансового планування на підприємстві»* розглянуті теоретичні основи фінансового планування на підприємстві та основні управлінські інструменти фінансового планування та контролю фінансово-господарської діяльності.

У другому розділі *«Аналіз фінансового стану та процесу фінансового планування ТОВ «Елефант»»* проаналізовано фінансову діяльність та фінансовий стан ТОВ «Елефант»; проведена оцінка ефективності управління процесом фінансового планування на підприємстві ТОВ «Елефант».

У третьому розділі *«Проблеми та шляхи оптимізації фінансового планування та контролю на підприємстві ТОВ «Елефант»»* запропоновано перспективні напрямки забезпечення ефективності процесу фінансового планування на ТОВ «Елефант» та визначені пропозиції для подальшого розвитку фінансового планування підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Фінансове планування є найважливішою частиною фінансового менеджменту, що включає в себе управління фінансовими ресурсами компанії з метою максимізації прибутку і підвищення добробуту акціонерів. За допомогою фінансового планування оцінюється поточний стан компанії, її діяльність та її подальший рух.
2. Створення та впровадження надійного процесу планування, складання бюджету та прогнозування допомагає організаціям створювати більш точні фінансові звіти та аналітику, що потенційно може призвести до більш точного прогнозування та, зрештою, зростання доходу.
3. Прогнозування є складовою частиною процесу планування і являє собою розробку імовірного рішення щодо явища чи процесу в майбутньому. Прогнозування дозволяє врахувати ймовірності поточних і майбутніх тенденцій на основі використання наявних даних і фактів. Прогнози є життєво важливими для будь-якої організації задля прийняття будь-яких важливих управлінських рішень.
4. Процес бюджетування дозволяє організації планувати та готувати свої бюджети на встановлений період. Він передбачає перегляд минулих

- бюджетів, визначення та прогнозування доходів на майбутній період, а також призначення сум, які потрібно витратити на різні витрати компанії.
5. Визначення фінансового стану за допомогою комплексної рейтингової оцінки дозволяє керівництву компанії оперативно реагувати та вживати заходів щодо запобігання можливому банкрутству. ТОВ «Елефант» є сумлінним позичальником та за підсумками 2021 року не має прострочених зобов'язань за комерційним кредитом. З огляду на сучасні економічні умови для компанії необхідно терміново поліпшити умови комерційного кредиту.
 6. В даній роботі ми дослідили аналіз фінансового стану та фінансових результатів ТОВ «Елефант» та з'ясували, що ТОВ «Елефант» має можливість залучити додатковий капітал в оборот, оскільки воно отримує кошти від дебіторів швидше, аніж саме повинно розраховуватися з кредиторами. В цілому можна стверджувати, що в розрізі окремих складових ділова активність ТОВ «Елефант» за 2019-2021 роки поліпшилася за рахунок зменшення термінів обороту дебіторської та кредиторської заборгованості, а також товарно-матеріальних цінностей.
 7. Аналіз показників ліквідності ТОВ «Елефант» показує, що практично всі показники ліквідності підприємства мають незадовільні значення за досліджуваний період часу, тобто спостерігається відсутність платоспроможності ТОВ «Елефант». Слід відмітити, що коефіцієнта маневреності входить в рекомендованого діапазону, тобто ТОВ «Елефант» наприкінці досліджуваного періоду часу змогло підвищити свою платоспроможність за рахунок залучених коштів. ТОВ «Елефант» неліквідне та неплатоспроможне, воно не може покрити свої поточні зобов'язання, підприємство залежне від залучених та позикових джерел фінансування. Однак, позитивним моментом є зростання показників ліквідності.
 8. Фінансове планування як вид діяльності в ТОВ «Елефант» являє собою діяльність, яку здійснює фахівець та яка спрямована на максимізацію ефективності функціонування підприємства й вирішення поставлених завдань. Оскільки фінансове планування є засобом реалізації основних функцій фінансів ТОВ «Елефант» – розподільчої, регулювальної, контрольної, то можна зробити висновок, що воно є не лише необхідним елементом фінансового менеджменту, але й засобом його реалізації.
 9. На підприємстві фінансовим плануванням займається головний бухгалтер, а також фахівці фінансового відділу спільно з відділом продажів. На даний момент часу в практиці фінансового планування в ТОВ «Елефант» складаються два види планів (бюджетів): бюджет адміністративних витрат та бюджет доходів і витрат. Проведений аналіз показав, що ступінь виконання цих бюджетів низька. Для того, аби сприяти зростанню ефективності фінансової діяльності
 10. Обґрунтовано, що процес фінансового планування в ТОВ «Елефант» має здійснюватися послідовно за наступними етапами: розробка плану організаційної діяльності; розробка плану операційної діяльності (в цілому по підприємству та видами продукції, послуг); розробка плану

інвестиційної діяльності; розробка плану соціального розвитку підприємства; розробка фінансового плану; складання зведеного бюджету. Рекомендовано в процесі фінансового планування в ТОВ «Елефант» використовувати методи експертних оцінок, екстраполяції, моделювання та економіко-математичні, економічного аналізу, балансові, нормативні програмно-цільові та інші.